

brez šminke

Na poti v brezperspektivni jutri

Milena Marković: Tračnice; režija: Milan Nešković; koprodukcija AGRFT Ljubljana in ALU Beograd; Primorski poletni festival

Ana Perne

Umetniški vodja Primorskega poletnega festivala (PPF) Primož Bebler uvrsti festivalsko produkcijo Tračnice – v resnici gre za koprodukcijsko sodelovanje z ljubljansko in beograjsko gledališko akademijo – med tiste predstave tokratne festivalske izdaje, ki so čvrsto zvezane s prepoznavno (pol)preteklo zgodovino (v nasprotju z onimi, ki jih poganjajo mitološke silnice). V tovrstni (pre)raztegnjeni vsebinski zasnovi letošnjega PPF se slovenska praižvedba besedila ene bolj uveljavljenih sodobnih srbskih dramatičark, Milene Marković, kaže kot tista, ki je po časovni umeščenosti oziroma njeni percepciji najbližje aktualnemu trenutku.

Milan Nešković, ki s to, ob sodelovanju kolegov iz tretjega letnika AGRFT izpeljano uprizoritvijo zaključuje študij režije na Fakulteti dramskih umetnosti Beograd, je nikjer opredeljena, a zlahka določljiva čas in prostor Tračnic pravzaprav še približal. Fragmentarno pisano besedilo, v katerem sta nasilju nasproti

postavljeni ženska ranljivost in ranjenost, je do neke mere premestil, ko se je oprl na »potovalni« vidik naslova in mladež po tirnicah pognal proti »evropsko« obetajočemu jutri; ob prevodu v slovenščino (Jelica Greganović) pa z dramaturginjo Evo Kraševac mestoma poskrbel tudi za nekatere »lokalne« poudarke (denimo z izpostavitvijo odnosa do priseljencev z juga). Svet, ki ga naseljujejo zgolj s »funkcionalno« oznako Luknjice opredeljene ženske in prav tako brezimni, tokrat v skladu z značajsko funkcijo opredeljeni moški, je v Neškovićevi režiji postavljen na premičnost predpostavljajoče železniške tire (v nakazovanju notranjosti potovalnih prostorov je le delno uspešna scenografija Jelene Kosovac in Vesne Blagotinšek, tudi avtorice trendovsko naravnane, s karakternimi lastnostmi dobro usklajene kostumografije), ki se namesto h konkretnemu cilju preusmerjajo v tavanje znotraj brezizhodnih koordinat.

Kar v tej uprizoritveni zasnovi, ki ob lijočem spajanju razkosanih prizorov še dodatno podkrepi generacijsko naravo besedila, zmoti, je njena nezadostna izčiščenost: vse preveč je

opiranja na prepoznavnost situacij (recimo pri izbruhih divjosti, ki jo v pretiranem poudarjanju tipskosti utelesita »navijača« Miha Bezeljak in Miha Rodman), precej razmazani so nekateri bolj delikatni prizori z Debilom (Blaž Šef), neizostreni tisti, v katerih svojo moč uveljavlja Hudi (v mešanici srbskega in slovenskega jezika ga odigra kar sam režiser). Zdi se, da tokratne Tračnice najbolj zaživijo na mestih, kjer se srečata nasprotna spola, na primer Junak (Peter Harl) ali Veseli (Anže Zevnik) z eno izmed Luknjic (ob zarisovanju različnih vidikov položaja Ženske jih plastično upodobijo Lidija Sušnik, Maruša Kink, Nika Rozman in Tina Vrbnjak). Tako Nešković, ki ohranja blago različico odrskih prikazov nasilja, v preusmerjanju k tukajšnji in zdajšnji generaciji 15+ ostaja preveč na površini in se v podobni negotovosti kot osebe, ki jih poganja po odru, tudi sam vrti znotraj skopo odmerjenih situacijskih okvirov. Rezultat je sicer dokaj tekoča uprizoritev, ki zna tu in tam globlje zarezati, a v celoti dejansko (za)ostane na točki, ko le skuša besedilo podati v svojski, z aktualnim trenutkom usklajeni avtorski različici.